Sensorveiledning, sosant 1090, vår 2022

SOSANT1090 er et kurs hvor læringsmålet er å gi studentene en oversikt over de viktigste teoretiske retningene i faget, hvordan de bygger på hverandre og hvordan de skiller seg fra hverandre. Ideen bak undervisningsopplegget er at kurset kan være med å gi studentene 1) en oversikt over hvordan faget har utviklet seg gjennom historien og 2) en bedre forståelse for de mer grunnleggende forskjellene mellom ulike antropologiske teorier, for eksempel system/aktørperspektiver, synkrone og diakrone perspektiver, ulike former for maktperspektiver, idealisme og materialisme osv. Undervisningen har i hovedsak rettet seg mot de store linjene i faget og har i mindre grad gått inn på detaljene i de ulike teoretiske retningene.

Oppgavene er laget slik at det er mulig å trekke på et bredt spekter av forskjellige pensumstekster og at besvarelsene dermed kan demonstrer både pensumsoversikt og evne til å trekke analytiske koblinger. Oppgavene vil dermed være mer åpne, men også kreve mer selvstendig analytisk strukturering av besvarelsene fra kandidatene. Det er dermed viktig at kandidaten selv bestemmer en retning og strukturerer besvarelsen deretter.

Vurderingen skal legge vekt på at kandidaten viser evne ikke bare til å forstå og gjengi, men også til å ta i bruk ideer og teorier fra pensum og å sette forskjellige pensumstekster i relasjon til hverandre. Gode besvarelser klarer å kombinere en presis redegjørelse for relevante teorier samtidig som de også diskuterer dem opp mot hverandre. Oppgaver i karakterspekteret A-B vil normalt takle begge disse to aspektene hhv. svært godt og meget godt. Oppgaver som kun presenterer ulike teorier uten å diskutere dem opp mot hverandre vil normalt sett ligge i karakterspekteret C-D.

Her følger noen indikasjoner på hvordan de forskjellige oppgavene kan besvares. Dette er ikke å forstå som de eneste, og heller ikke nødvendigvis de beste, måtene å besvare oppgavene. Vi er ikke ute etter ett bestemt svar, og hvis kandidatene trekker kreative og uvanlige koblinger mellom tekstene på en overbevisende og meningsfull måte kan det være vel så bra.

1. Denne oppgaven er svært åpen og her er nærmest alle pensumstekster mulige å bruke på meningsfulle måter. Her er det dermed spesielt viktig at kandidaten staker ut en egen kurs innenfor oppgavens rammer. En mulig måte å besvare oppgaven er å strukturere svaret etter kontraster som materialitet eller ideer, aktører eller større strukturelle elementer. Det er også mulig å fokusere på nyere antropologi som tar for seg samtiden og endringer i verden (Appadurai, Ortner, Mathews), eller å fokusere på tekster som sier noe om dynamikker i selve endringsprosessen (Leach, Appadurai, Gluckman).

2. Aktuelle funksjonstilnærminger kan være Evans-Pritchard, Radcliffe-Brown, Rappaport. Men det er også mulig å trekke frem andre med funksjonalistiske tendenser, for eksempel Bourdieu. Det er mange mulige måter å gå frem for å diskutere funksjonsforklaringer i lys av nyere tilnærminger. Man kan for eksempel

trekke frem Wolf's kritikk av at slike tilnærminger fremstiller samfunn som «bounded systems» og se dem i lys av teorier om globale forbindelser (Wolf, Appadurai) og nettverk (Lien, Ingold). En annen mulighet er å diskutere om funksjonsforklaringer kan ha en tendens til ikke å ta menneskers egen opplevelse, forståelse og individualitet på alvor (for eksempel med Abu-Lughod, Marcus & Fischer).

På den annen side kan det også være mulig å se på likheter mellom funksjonsforklaringer og nyere tilnærminger. For eksempel kan det være mulig å sammenligne Evans-Pritchard argument om hvordan samfunnsfærer passer sammen og opprettholder en samfunnstilstand med nyere kritisk antropologi som fremhever prosessene som opprettholder maktrelasjoner. Videre kan det være mulig å knytte fokuset på forbindelsene mellom kultur og økologisk tilpasning i Rappaport til nyere marxistisk orientert litteratur (Wolf) og antropocen (Mathews).

3. Denne oppgaven har en temasetning. Dette skal ikke forstås slik at studentene *må* bruke Martin i besvarelsen. Temasetningen peker likevel i retning av én mulig måte å tilnærme seg denne oppgaven, nemlig via en idé om at maktrelasjoner opprettholdes gjennom nære ting som språk og forståelse av kroppen. I forlengelsen av dette kan man også trekke på andre, som Bourdieu, Scheper-Hughes & Lock, Rosaldo. Her kan det være mulig å diskutere hvordan maktforskjeller kan bli naturalisert (Scheper-Hughes & Lock, Strathern). I forlengelsen av et poeng om språkets rolle kan en besvarelse også trekke på Abu-Lughod sin kritikk av kulturbegrepet og Marcus & Fischer om nye skrivestiler. Man kan også bruke noen av de samme tekstene (+ for eksempel Asad og Mogstad & Tse) til å diskutere hvordan antropologien har vært delaktig i å opprettholde store maktrelasjoner som kommer fra kolonialismen.
   Wolf og marxistisk orienterte tilnærminger kan også være aktuelle i denne besvarelsen, samt Lien om nettverk og Ortner om dark anthropology og Foucault-inspirert tilnærminger.
   Det er også meget mulig å bruke tekster fra tidligere i faghistorien, som for eksempel Barth, Gluckman, Turner, Evans-Pritchard. Barth kan for eksempel brukes til å si noe om rollen til aktører og deres valg.